DOMSTOLENS DOM (første afdeling)
18. december 1986 *

I sag 426/85,

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Kommissionens ledende juridiske konsulent Raymond Baeyens, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georges Kremlis, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Jan Zoubek, journalist, Bruxelles, ved advokat Louis-Philippe Crochon, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Discount Bank SA, 18, boulevard Royal,

sagsøgt,

om manglende opfyldelse af en mellem parterne indgået kontrakt,

har

DOMSTOLEN (første afdeling),

sammensat af afdelingsformanden F. Schockweiler, dommerne G. Bosco og R. Joliet,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn,
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 13. november 1986,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. november 1986

* Processprog: Fransk.

afsagt følgende

DOM

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 20. december 1985, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af en voldgiftsbestemmelse, jfr. EKSF-traktatens artikel 42, EØF-traktatens artikel 181 og Euratomtraktatens artikel 153 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at den kontrakt om udarbejdelse af en rapport, der er indgået med Jan Zoubek, journalist i Bruxelles, skal anses som ophævet, samt med påstand om, at Jan Zoubek pålægges at tilbagebetale det beløb på 33 000 BFR, som Kommissionen havde betalt ham som forskud den 7. januar 1972 med renter efter gældende belgisk lov, indtil betaling sker.

2 Jan Zoubek har gjort gældende, at der foreligger en aftale med Kommissionen, hvorefter han mod betaling af 33 000 BFR skulle levere Kommissionen publikationer til en værdi af 65 000 BFR, og Jan Zoubek har ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 27. januar 1986, fremsat modkrav, idet han har nedlagt påstand om, at det kendes for ret, at Kommissionens krav på 33 000 BFR modregnes i hans eget krav, og at Kommissionen dømmes til at betale ham de overskydende 32 000 BFR med lovbestemt rente fra sagens anlæg.

3 Vedrørende de faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande og anbringender henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen for Domstolens argumentation.

Hovedkravet

4 Da sagen er indbragt for Domstolen i henhold til en voldgiftsbestemmelse, skal Domstolen afgøre sagen på grundlag af den materielle nationale ret, der finder anvendelse på kontrakten, i nærværende tilfælde belgisk ret, jfr. kontraktens artikel 8, punkt 2.

5 Kommissionen har i sin første påstand anmodet Domstolen om at fastslå, at den indgåede kontrakt i medfør af dens artikel 7 er ophævet, og dernæst påstået sagsøgte dømt til at betale de 33 000 BFR, der er betalt som forskud, med procesrente ifølge loven fra det tidspunkt, hvor dette beløb blev betalt.

6 Kontraktens artikel 7, der bestemmer, at Kommissionen kan opsige kontrakten i tilfælde af, at medkontrahenten ikke opfylder den eller opfylder den mangelfuldt, efter at have meddelt denne dette ved rekommanderet brev, skal forstås som en udtrykkelig hæveadgang, der giver en part ret til — som sanktion for mangelfuld opfyldelse af forpligtelserne fra den anden parts side, uden at retsskridt er nødvendige — at hæve kontrakten.

7 Efter ved rekommanderet skrivelse af 27. oktober 1972 at have opfordret sagsøgte til at opfylde sine forpligtelser, jfr. kontraktens artikel 7, og under iagttagelse af de formkrav for meddelelsen, der er fastsat heri, hævede Kommissionen gyldigt kontrakten ved rekommanderet skrivelse af 21. december 1972.

8 I tilfælde af, at en kontrakt hæves, skal parterne stilles, som om den aldrig var indgået. Princippet om, at alt skal føres tilbage til den oprindelige tilstand, indebærer, at hver part er forpligtet til at tilbagelevere den anden, hvad han har modtaget. Denne pligt til tilbagelevering omfatter både salgsgenstanden og købesummen, samt frugterne af salgsgenstanden og de renter, der er påløbet det modtagne beløb siden betalingstidspunktet. Sagsøgte er følgelig forpligtet til at tilbagebetale Kommissionen forskuddet på de 33 000 BFR med de renter, der er påløbet dette beløb i tiden fra betalingen, idet denne rente skal fastsættes i henhold til de forskellige lovbestemte rentesatser, der har været gældende i Belgien siden den 7. januar 1972.

Modkravet

9 Da Kommissionen har påstået modregningskravet afvist, fordi det efter Kommissionens opfattelse udspringer af en anden kontrakt end den, som voldgiftsbestemmelsen angår, skal det afgøres, hvorvidt Domstolen er kompetent til at påkende det.

10 Det skal herved anføres, at selv om Domstolen i henhold til en voldgiftsbestemmelse er udpeget til at afgøre en strid og herunder anvende den nationale ret, der regulerer kontraktaten, skal spørgsmålet om Domstolens kompetence til at påkende et modkrav og dettes behandling i formaliteten alene vurderes i henhold til EKSF-traktatens artikel 42, EØF-traktatens artikel 181 og Euratom-traktatens artikel 153, samt Domstolens procesreglement.

11 Domstolens kompetence, der hviler på en voldgiftsbestemmelse, udgør en undtagelse fra almindelige retsregler og skal derfor fortolkes snævert. Domstolen kan kun påkende de påstande, der hviler på en kontrakt, der er indgået af Fællesskabet, og som indeholder en voldgiftsbestemmelse, eller som står i direkte forbindelse med de forpligtelser, der følger af denne kontrakt. Det er i øvrigt også på denne måde, at den retlige kompetence er afgrænset i artikel 6, stk. 3, i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, hvorefter den ret, som sagen er indbragt for, er kompetent til at påkende et modkrav, dersom det udspringer af den samme kontrakt eller det samme forhold, som hovedfordringen støttes på.

12 I nærværende tilfælde skal der ifølge det arrangement, der er blevet påberåbt af sagsøgte, ske en udligning af pligten til at tilbagebetale forskudsbeløbet på 33 000 BFR gennem en anden ydelse, nemlig leveringen af nogle publikationer. Modkravet udspringer således af pligten til at tilbagebetale forskudsbeløbet, der er genstand for den oprindelige påstand, og Domstolen er følgelig kompetent til at påkende det.

13 Hvad angår realiteten, skal det fastslås, at Kommissionen bestrider, at den aftale foreligger, der er blevet hævdet af sagsøgte, der gør modregning gældende, og at sagsøgte ikke har været i stand til at føre bevis herfor, hvilket ifølge artikel 1341 i den belgiske code civil kun kan føres skriftligt.

14 Der skal derfor ske frifindelse for så vidt angår modregningspåstanden, ligesom sagsøgte pålægges at betale 33 000 BFR med rente af de forskellige lovbestemte satser, der har været gældende i Belgien siden den 7. januar 1972.

Sagens omkostninger

15 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Sagsøgte har tabt sagen og skal derfor afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

1) Sagsøgte tilpligtes at betale Kommissionen 33 000 BFR med rente efter de forskellige lovbestemte satser, der har været gældende i Belgien siden den 7. januar 1972.

2) Domstolen er kompetent til at påkende modkravet.

3) Kommissionen frifindes for så vidt angår modkravet.

4) Sagsøgte betaler sagens omkostninger.

Schockweiler Bosco Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. december 1986.

P. Heim
Justitssekretær

F. Schockweiler
Formand for første afdeling